

psi), de Bruine metaalvlinder (*Rhagades pruni*), de Eikenvoorjaarsuil (*Orthosia miniosa*), de Tweestreepvoorjaarsuil (*Orthosia cerasi*), de Nunvlinder (*Orthosia gothica*), de Snuitvlinder (*Pterostoma palpina*) en het Roodbont heide-uiltje (*Anarta myrtilli*). Anneke rond haar presentatie af met foto's van rupsen en afbeeldingen van Landkaartje en Dagpauwoog.

7. Vertoning van de BBC-film *Natural World of Butterflies*.

8. Rondvraag.

Er is niets voor de rondvraag.

9. Sluiting.

Siep Sinnema sluit de bijeenkomst en wenst iedereen een goede reis naar huis.

Excursieverslagen 2019

Gaasterland excursie van 25 mei 2019 Abel Jagersma

Voor 25 mei stond een excursie naar Gaasterland gepland. Volgens de weerberichten zou het weer op die dag ongunstig zijn om te vlinderen. Uiteindelijk viel het toch nog reuze mee. 's Middags was het zonnig, stond er een matige wind en was de temperatuur ook geen spelbreker. Vanaf het verzamelpunt bij manege Gaasterland vertrokken we eerst naar het Oudemirdumer Klif. Daar leidde Wybren Siemensma ons rond. Hij kent het terrein goed omdat hij daar al heel lang een monitoringroute voor dagvlinders loopt. Bij een vorige Gaasterland excursie viel het aantal soorten en de aantallen dagvlinders erg tegen, maar nu vlogen er meer vlinders en telden we negen soorten, waaronder een aantal kleine vuurvlinders. Bijzonder om te zien waren de rupsen van het Oranjepipje. Je komt overdag altijd wel een aantal nachtvinders tegen. Deze keer de dagactieve Lieveleving (*Timandra comae*) en de prachtige Zuringspanner (*Lythria cruentaria*). Van de kleine nachtvinders noem ik hier de Weegbreemot (*Pyrausta despicata*), die familie is van het bekende Muntvlindertje (*Pyrausta aurata*), de Paardenbloembladroller (*Celypha striana*) en de Vroege Grasmot (*Crambus lathoniellus*).

En dan de grote verrassing! Gerrit ontdekte als eerste - tussen de gewone Akkerhommels - de zeldzame Moshommel. Er bleken uiteindelijk 7 exemplaren in het terrein aanwezig te zijn. Deze vindplaats was niet bekend bij EIS!

Op aanraden van Adriaan en Thomass Hol (twee nieuwe leden van de vwg Gaasterland) bezochten we hierna een terreintje bij natuurcamping De Verborgene Hoek. Hier zouden we Bruine Blauwtjes kunnen vinden. Helaas troffen we die daar niet aan. Maar... toen we het terrein uitliepen en vlinders zagen vliegen in de berm

van de Harychster dyk viel ons oog eerst op enkele Icarusblauwtjes, maar toen we verder speurden vonden we in een strook van enkele tientallen meters maar liefst zeven Bruine Blauwtjes (*Aricia agestis*). (foto zie pag. 22) Deze vindplaats van het Bruine blauwtje was bij onze vlinderwerkgroep niet bekend. Een bijzondere waarneming met het oog op de nieuwe dagvlinderatlas van Friesland. Naast De Verborgten Hoek bevindt zich nog een stukje van het Harichsterbos. Hierdoor liepen we terug naar de auto's. Onderweg zagen we twee Atalanta's en de nachtvlinders Klaverblaadje (*Macaria notata*), nogmaals een Lieveling (*Timandra comae*) en enkele rupsen van de Kleine Voorjaarsuil (*Orthosia cruda*). Al met al een zeer geslaagde middagexcursie!

Voor de avondexcursie gingen we naar de Bremer Wildernis, een oud (productie)bos van Staatsbosbeheer. Hier zijn Andy, Adriaan, Thomass en ondergetekende dit jaar bezig met het inventariseren van nachtvlinders. We dachten dat deze excursie een flinke boost zou kunnen geven aan het aantal soorten dat we tot dan toe gevangen hadden. Helaas viel dit een beetje tegen omdat de omstandigheden minder gunstig waren; een heldere avond met een snel dalende temperatuur tot maar 8 °C. We stonden met zeven lakens verspreid over een klein deel van het bos. Er kwamen maar weinig soorten op elk laken. Maar toen Andy later thuis alle waarnemingen verwerkt had, viel het resultaat toch niet tegen: 68 soorten macro's en 23 soorten micro's. De spekkoper van die avond was Reinder die een heel bijzondere vangst deed met de loofboomdwergspanner (*Eupithecia exiguata*) (foto zie pag. 23) Een zeldzame soort die verspreid over het land af en toe wordt waargenomen en die op de Rode Lijst staat als ernstig bedreigd.

Verslag excursie Bakkeveen 6 juli 2019

Gerrit Tuinstra

Het was slecht weer, in de ochtend van de 6^e juli! En het zou niet de eerste keer zijn dat een excursie afgeblazen zou worden. Maar omdat gaandeweg de ochtend de voorspellingen voor de middag wat beter werden, besloten we de excursie toch door te laten gaan. Het zou ook niet de eerste keer zijn dat een afgeblazen excursie (achteraf) toch wel plaats had kunnen vinden, omdat de voorspellingen toch niet geheel uitkwamen.....

Tijdens de rit van Drachten naar Bakkeveen vielen er nog stevige buien en zelfs op de parkeerplaats aan de Nije Drintse Wei, waar we om 14.00 uur hadden afgesproken om te starten met de excursie, regende het nog. Maar vanaf dat moment werd het gelukkig toch droog en gingen we met een groep van een man of 15 het veld in. We vertrokken in de richting van de Bakkeveensterduinen en It Mandefjild. Een gebied met bos en heide, dat in eigendom en beheer is bij Staatsbosbeheer en It Fryske Gea. Vlakbij de parkeerplaats stonden langs een bospad diverse pollen knopig helmkruid, waarop we zochten naar de rupsen van de helmkruidvlinder (*Cucullia scrophulariae*). Helaas vonden we ze niet.

Excursie Gaasterland. links: Bruin blauwtje (*Aricia agestis*), foto A.Saunders en rechts: Loofboomdwergspanner (*Eupithecia exiguata*), foto R.Wijma (zie pag.9)

Satijnlichtmot *Palpita vitrealis* en Valeriaandwergspanner *Eupithecia valerianata*
Foto's: F.Nijland (zie pag. 25 en 26)

Excursie 5 oktober: Links:*Coleophora violacea* (zie pag. 24) Rechts:Rups van Gestippelde oogspanner (*Cyclophora punctaria*) Foto's: S.Sinnema (zie pag.17)